

ΙΤΣΙΡΟ ΚΙΣΙΜΙ & ΦΟΥΜΙΤΑΚΕ ΚΟΓΚΑ

Συγγραφείς του μπεστ σέλερ ΤΟΛΜΗΣΕ ΝΑ ΕΙΣΑΙ Ο ΕΑΥΤΟΣ ΣΟΥ

ΤΟΛΜΗΣΕ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ

Αναγνώρισε τα δέλω σου, πραγματοποιήσε τα όνειρά σου
και κατάκτησε την ευτυχία

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: ΑΥΤΟΒΕΛΤΙΩΣΗ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Τόλμσε να είσαι ευτυχισμένος**
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: Shiawese Ni Naru Yuki
ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ: Ichiro Kishimi & Fumitake Koga
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Λητώ Ανδρέου
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κατερίνα Δουρίδα
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Δημήτρης Χαροκόπος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Ichiro Kishimi and Fumitake Koga, 2016
First published in Japan by Diamond Inc., Tokyo, in 2016
© Ichiro Kishimi and Fumitake Koga in this translated edition, 2019
This Greek edition published by arrangement with Diamond Inc. Tokyo in care of Tuttle-Mori Agency Inc., Tokyo, through Chandler Crawford Agency Inc, USA from the english language edition THE COURAGE TO BE HAPPY
© ΙδEOΓΡΆΜΜΑΤOC: Josh Durham
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: baoyan/Shutterstock
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟC Α.Ε., Αθήνα 2020

Πρώτη έκδοση: Απρίλιος 2020, 6.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-3308-0
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-3309-7

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτί.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟC Α.Ε.	PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
<i>Από το 1979</i>	<i>Publishers since 1979</i>
Έδρα:	Head Office:
Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550	Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΙΤΣΙΡΟ ΚΙΣΙΜΙ & ΦΟΥΜΙΤΑΚΕ ΚΟΓΚΑ

ΤΟΛΜΗΣΕ
ΝΑ ΕΙΣΑΙ
ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ

Μετάφραση: Λητώ Ανδρέου

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Αν και θεωρείται μαζί με τους Ζίγκμουντ Φρόιντ και Καρλ Γιουνγκ μία από τις σημαντικότερες μορφές του κλάδου της ψυχολογίας, ο Άλφρεντ Άντλερ ήταν για πολλά χρόνια «ένας ξεχασμένος γίγαντας». Χρησιμοποιώντας την κλασική μέθοδο διαλόγου που απαντάται στην αρχαιοελληνική φιλοσοφία –στην προκειμένη περίπτωση ανάμεσα σε έναν νεαρό άνδρα κι έναν φιλόσοφο–, το βιβλίο αυτό συνιστά μια εισαγωγή στη σκέψη του Άντλερ, για την οποία έχει ειπωθεί ότι ήταν εκατό χρόνια μπροστά από την εποχή της.

Οι χαρακτήρες που εμφανίζονται στο βιβλίο είναι ένας φιλόσοφος που μελετά αρχαία ελληνική φιλοσοφία παράλληλα με την αντλεριανή ψυχολογία κι ένας νέος άνδρας που είναι απαισιόδοξος για τη ζωή του. Στο προηγούμενο βιβλίο, *Τόλμησε να είσαι ο εαυτός σου*, ο νέος αμφισβητούσε τον φιλόσοφο ως προς το πραγματικό νόημα του ισχυρισμού, βάσει των θεωριών του Άντλερ, ότι «οι άνθρωποι μπορούν να αλλάξουν· και όχι μόνο μπορούν να αλλάξουν, αλλά και να βρουν την ευτυχία». Ο φιλόσοφος είχε απαντήσει ως εξής:

«Δεν υφίσταται ενδογενές πρόβλημα. Όλα τα προβλήματα είναι προβλήματα διαπροσωπικών σχέσεων». «Δεν πρέπει να φοβάται κανείς να γίνεται αντιπαθής. Ελευθερία είναι να σε αντιπαθούν οι άλλοι». «Δε σου λείπει η ικανότητα· “θάρρος” σου λείπει μόνο». «Δεν υπάρχει ούτε παρελθόν ούτε μέλλον. Υπάρχει μόνο το εδώ και το τώρα».

Ο νεαρός αντιτάχθηκε σε αυτές τις ριζοσπαστικές ιδέες ξανά και ξανά. Όταν όμως συνάντησε τη θεωρία του Άντλερ περί «κοινωνικού αισθήματος», αποδέχθηκε τελικά τα λόγια του φιλοσόφου και αποφάσισε να αλλάξει και ο ίδιος.

Το παρόν βιβλίο διαδραματίζεται τρία χρόνια αργότερα. Ο νεαρός, που έχει γίνει πλέον καθηγητής και επιθυμεί να εφαρμόσει τις θεωρίες του Άντλερ, απευθύνεται για ακόμη μία φορά στον φιλόσοφο. *Η αντλεριανή ψυχολογία δεν είναι παρά ένα μάτσο κενές θεωρίες... Προσπαθείς να δελεάσεις και να διαφθείρεις τους νέους με τις θεωρίες του Άντλερ. Πρέπει να ξεφύγω από αυτές τις επικίνδυνες ιδέες.* Έτσι λέει ο νέος.

Με τι τρόπο πρέπει να διαβούμε το «μονοπάτι της ευτυχίας» που αποκαλύπτεται στο προηγούμενο μέρος; Μπορεί η θεωρία του Άντλερ, η οποία ακούγεται εντελώς ιδεαλιστική, όντως να εφαρμοστεί στην πράξη; Και ποια είναι η «μεγαλύτερη απόφαση στη ζωή» στην οποία κατέληξε ο Άντλερ;

Με αυτό το βιβλίο κλείνει ένα δίτομο έργο μελέτης και διερεύνησης του Άλφρεντ Άντλερ και της Ψυχολογίας θάρρους. Ανακαλύψτε και μόνοι σας, μαζί με τον νέο που αμφισβήτησε και αντιτάχθηκε στον Άντλερ, την πραγματική μορφή του θάρρους που χρειαζόμαστε.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	15
---------------	----

ΜΕΡΟΣ Ι

Εκείνος ο κακός άνθρωπος, κι εγώ ο καημένος

Είναι θρησκειά η αντλεριανή ψυχολογία;	31
Ο στόχος της εκπαίδευσης είναι η αυτονομία	39
Σεβασμός σημαίνει να βλέπεις τον άλλον όπως πραγμα- τικά είναι	48
Να ενδιαφέρεστε για τα ενδιαφέροντα των άλλων	56
Αν είχαμε το ίδιο είδος καρδιάς και ζωής	62
Το θάρρος είναι μεταδοτικό, όπως και ο σεβασμός	65
Ο πραγματικός λόγος που κάποιος δεν μπορεί να αλ- λάξει	69
Το «τώρα» σου είναι που ορίζει το παρελθόν	75
«Εκείνος ο κακός άνθρωπος», και «εγώ ο καημένος»	79
Τίποτα δε γίνεται ως διά μαγείας στην αντλεριανή ψυχο- λογία	83

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Γιατί πρέπει να καταργήσουμε την ανταμοιβή και την τιμωρία

Η τάξη είναι ένα δημοκρατικό κράτος	91
Μην επιπλήττετε και μην επαινείτε.....	96
Ποιος είναι ο στόχος της προβληματικής συμπεριφοράς; ...	102
Μίσησέ με! Εγκατάλειψέ με!	108
Αν υπάρχει τιμωρία, εξαλείφεται και το έγκλημα;	118
Βία στο όνομα της επικοινωνίας.....	123
Ο θυμός και η επίπληξη είναι συνώνυμα.....	128
Ο καθένας μπορεί να επιλέξει τη ζωή του	133

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

Από την αρχή του ανταγωνισμού στην αρχή της συνεργασίας

Καταργήστε την ανάπτυξη που βασίζεται στον έπαινο	147
Η ανταμοιβή φέρνει ανταγωνισμό	152
Η αρωσία της κοινότητας	156
Η ζωή ξεκινά από το ανολοκλήρωτο	161
Τολμώντας να είμαι ο εαυτός μου	169
Η προβληματική εκείνη συμπεριφορά έχει στόχο εσένα....	174
Γιατί κάποιος θέλει να γίνει σωτήρας	179
Εκπαίδευση σημαίνει φιλία, όχι εργασία	185

ΜΕΡΟΣ ΙV

Δώστε, και θα σας δοθεί

Κάθε χαρά είναι χαρά διαπροσωπικών σχέσεων	195
Δείχνεις «πίστη» στους άλλους; «Εμπιστεύεσαι;»	200
Γιατί η εργασία γίνεται καθήκον ζωής;	206
Όλα τα επαγγέλματα είναι αξιοσέβαστα.....	211
Το σημαντικό είναι πώς χρησιμοποιεί κανείς τον εξοπλισμό του	217
Πόσους στενούς φίλους έχεις;	223
Πρώτον, πίστεψε	227
Οι άνθρωποι δεν καταλαβαίνουν ποτέ ο ένας τον άλλον....	231
Ζωή είναι οι δοκιμασίες μας τις «ασήμαντες μέρες».....	235
Δώστε, και θα σας δοθεί	240

ΜΕΡΟΣ V

Επίλεξε μια ζωή που αγαπάς

Η αγάπη δεν είναι κάτι που απλώς συμβαίνει.....	247
Από την «τέχνη να σ' αγαπούν», στην «τέχνη να αγαπάς»	251
Η αγάπη είναι ένα καθήκον που εκπληρώνεται από δύο άτομα	255
Άλλαξε το θέμα της ζωής σου	259
Αυτονομία σημαίνει απελευθέρωση από το «εγώ».....	264

Σε ποιον απευθύνεται αυτή η αγάπη;	270
Πώς μπορεί να εισπράξει κανείς την αγάπη των γονιών;	275
Οι άνθρωποι φοβούνται να αγαπήσουν	282
Δεν υπάρχει προδιαγεγραμμένο από τη μοίρα ταίρι.....	286
Η αγάπη είναι απόφαση.....	290
Επίλεξε εκ νέου σχέδιο ζωής.....	294
Απλότητα.....	300
Στους φίλους που θα σηματοδοτήσουν μια νέα εποχή.....	303
Επίλογος	309

Κανονικά έπρεπε να ήταν μια πιο χαλαρή και φιλική επίσκεψη. «Την επόμενη φορά που θα συναντηθούμε, δε θα προσπαθήσω να καταρρίψω τα επιχειρήματά σας και θα έρθω να σας δω απλώς σαν αναντικατάστατος φίλος». Πράγματι, ο νέος είχε ξεστομίσει αυτά ακριβώς τα λόγια φεύγοντας εκείνη τη μέρα. Σήμερα, όμως, τρία χρόνια μετά, οι προθέσεις του απέναντι στον άνδρα ήταν εντελώς διαφορετικές. Ο νεαρός έτρεμε από τη βαρύτητα των όσων επρόκειτο να ομολογήσει και ένιωθε χαμένος, μην ξέροντας από πού να ξεκινήσει.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Θα μου πεις, λοιπόν, τι συμβαίνει;

ΝΕΟΣ: Με ρωτάτε γιατί ήρθα ξανά σε αυτό το γραφείο; Δυστυχώς δεν είμαι εδώ για να κάνουμε απλώς παρέα και να ανανεώσουμε την παλιά μας φιλία. Είμαι σίγουρος ότι είστε πολύ απασχολημένος, και η αλήθεια είναι πως κι εγώ δεν έχω πολύ χρόνο για τέτοια πράγματα. Οπότε προφανώς ένα αρκετά πιεστικό ζήτημα ήταν που με οδήγησε ξανά εδώ.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Ναι, φυσικά, έτσι φαίνεται.

ΝΕΟΣ: Τα ξανασκέφτηκα τα πράγματα. Με έχουν απασχολήσει σε βαθμό εμμονής για πολύ καιρό και τα επανεξέτασα όλα. Πράττοντάς το αυτό, κατέληξα σε μια πολύ σημαντική απόφαση, την οποία και ήρθα να μοιραστώ μαζί σας. Ξέρω ότι έχετε πολλά να κάνετε, αλλά, σας παρακαλώ, αφιερώστε μου τον χρόνο σας μόνο για αυτό το βράδυ. Γιατί αυτή θα είναι μάλλον και η τελευταία μου επίσκεψη.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Τι συνέβη;

ΝΕΟΣ: Δεν το έχετε καταλάβει ακόμα; Είναι το ίδιο πρόβλημα που με ταλανίζει εδώ και τόσο καιρό: Να εγκαταλείψω τον Άντλερ ή όχι;

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Α, μάλιστα...

ΝΕΟΣ: Θα μπω απευθείας στο θέμα. Οι θεωρίες του Άντλερ είναι κομπογιαννιτισμός, Σκέτος κομπογιαννιτισμός. Θα το πάω και ακόμα παραπέρα και θα πω ότι είναι επικίνδυνες, ακόμα και επιβλαβείς. Παρ' ότι εσείς είστε σίγουρα ελεύθερος να επιλέξετε τις ιδέες που θέλετε να ακολουθήσετε, αν ήταν δυνατόν, θα ήθελα να σας κάνω να πάψετε να μιλάτε για εκείνες μια για πάντα. Όπως είπα, είμαι αποφασισμένος αυτή να είναι η τελευταία μου επίσκεψη, ξέροντας ότι χρειάστηκε να εγκαταλείψω τις θεωρίες του Άντλερ, και θα το υποστηρίξω αυτό ενώπιόν σας.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Συνέβη κάποιο γεγονός που πυροδότησε αυτή την αντίδραση;

ΝΕΟΣ: Θα το συζητήσω ήρεμα και με κόσμιο τρόπο. Πρώτα απ' όλα, θυμάστε εκείνη την τελευταία μέρα τρία χρόνια πριν, όταν σας είχα δει τελευταία φορά;

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Φυσικά και τη θυμάμαι. Ήταν μια χειμερινή ημέρα, με αστραφτερό λευκό χιόνι παντού τριγύρω.

ΝΕΟΣ: Ναι, έτσι ήταν. Ο νυχτερινός ουρανός είχε ένα υπέροχο μπλε χρώμα και τον φώτιζε ένα ολόγιομο φεγγάρι. Επηρεασμένος από τις θεωρίες του Άντλερ, εκείνη τη μέρα έκανα ένα μεγάλο βήμα μπροστά. Παραιτήθηκα από τη δουλειά μου στη βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου και βρήκα μια θέση καθηγητή στο παλιό μου γυμνάσιο. Σκέφτηκα να εφαρμόσω ένα είδος εκπαίδευσης που θα βασιζόταν στις θεωρίες του Άντλερ και να την κάνω κτήμα των παιδιών.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Δεν είναι υπέροχη αυτή η απόφαση;

ΝΕΟΣ: Ναι, αμέ. Φλεγόμεν από ιδεαλισμό τότε. Δεν μπο-

ρούσα με τίποτα να κρατήσω αυτές τις υπέροχες, κοσμογονικές ιδέες μόνο για τον εαυτό μου. Έπρεπε να κάνω κι άλλους ανθρώπους να τις κατανοήσουν. Αλλά ποιους; Κατέληγα σε ένα μόνο συμπέρασμα: Οι ενήλικες –σε καμία περίπτωση αγνοί και άσπιλοι πλέον– σίγουρα δεν είναι εκείνοι που πρέπει να μάθουν για τον Άντλερ. Μόνο μέσω των παιδιών, τα οποία θα κτίσουν μια νέα γενιά, θα μπορέσουν οι ιδέες του να συνεχίσουν να εξελίσσονται. Αυτή ήταν η αποστολή που μου είχε ανατεθεί. Η φωτιά μέσα μου έκαιγε με τέτοιο πάθος, που θα μπορούσα να καώ κι εγώ ο ίδιος.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Κατάλαβα. Και μιλάς γι' αυτό το γεγονός μόνο σε παρελθοντικό χρόνο;

ΝΕΟΣ: Ακριβώς. Είναι πλέον παρελθόν. Μην παρερμηνεύετε τα λόγια μου όμως. Δεν έχω χάσει την πίστη μου στους μαθητές μου. Ούτε έχω χάσει την πίστη μου στην εκπαίδευση και σίγουρα δεν έχω παραιτηθεί από εκείνη. Απλώς έχω χάσει την πίστη μου στον Άντλερ, που είναι σαν να λέω ότι έχω χάσει την πίστη μου σε εσάς.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Γιατί το λες αυτό;

ΝΕΟΣ: Εσείς πρέπει να το αναλογιστείτε αυτό και να αναρωτηθείτε. Οι ιδέες του Άντλερ δεν έχουν καμία εφαρμογή στην πραγματική κοινωνία. Δεν είναι παρά αφηρημένες, κενές θεωρίες. Ειδικά εκείνη η αρχή που υπαγορεύει ότι δεν πρέπει να επαινούμε, ούτε να επιπλήτουμε. Κι αν θέλετε να ξέρετε, την ακολούθησα αυτή την αρχή κατά γράμμα: ούτε επαίνεσα, ούτε επέπληξα. Δεν επαίνεσα ούτε τους άριστους βαθμούς στα διαγωνίσματα ή ένα πολύ καλό συμμάζεμα της αίθουσας· δεν επέπληξα κανέναν που ξέχασε να κάνει τα μαθήματά του ή που ήταν θορυβώδης. Ποιο νομίζετε ότι ήταν το αποτέλεσμα;

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Μία απείθαρχη τάξη.

ΝΕΟΣ: Εντελώς. Αλλά όταν το ξανασκέφτομαι τώρα, ήταν απολύτως φυσικό. Εγώ φταίω, που πιάστηκα κοροϊδο τέτοιου φθηνού κομπογιανντισμού.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Και τι έκανες τελικά;

ΝΕΟΣ: Περιττό να πω ότι, για τους άτακτους μαθητές, επέλεξα την οδό της αυστηρής επίπληξης. Ξέρω ότι θα το απαξιώσετε αυτό και θα μου πείτε ότι ήταν μια ανόητη απόφαση από μέρους μου. Κοιτάξτε όμως. Εγώ δεν ασχολούμαι όλη μέρα με τη φιλοσοφία, ούτε και χάνομαι σε ατέρμονες ονειροπολήσεις. Είμαι εκπαιδευτικός, που ζει και διαχειρίζεται κάθε μέρα πραγματικές, χειροπιαστές καταστάσεις, και που φροντίζει για τις ζωές και το μέλλον των μαθητών του. Γιατί η πραγματικότητα που ορθώνεται μπροστά μας ποτέ δεν περιμένει· μετακινείται συνεχώς από στιγμή σε στιγμή! Δεν μπορείς απλώς να κάθεται άπραγος!

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Και πόσο αποτελεσματικό είναι αυτό;

ΝΕΟΣ: Ναι, προφανώς δεν ωφελεί και πολύ η περαιτέρω επίπληξη. Γιατί με υποτιμούν πλέον, με θεωρούν μαλθακό... Πραγματικά, καμιά φορά ζηλεύω τους καθηγητές παλιότερων εποχών, τότε που η σωματική τιμωρία όχι απλώς επιτρεπόταν· ήταν ο κανόνας.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Δεν είναι εύκολη κατάσταση.

ΝΕΟΣ: Όντως. Προς αποφυγή παρεξηγήσεων, πρέπει να προσθέσω πως δεν αφήνω τα συναισθήματά μου να με κυριεύσουν, ούτε και θυμώνω. Η επίπληξη γίνεται με λογικό τρό-

πο, ως τελευταία διέξοδος, για αμιγώς εκπαιδευτικούς σκοπούς. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι «συνταγογραφώ» ένα αντιβιοτικό που ονομάζεται «επίπληξη».

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Και τότε ήταν που ένιωσες ότι θέλεις να εγκαταλείψεις τις θεωρίες του Άντλερ;

ΝΕΟΣ: Βασικά το ανέφερα αυτό για να σας δώσω ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Οι θεωρίες του Άντλερ είναι σίγουρα υπέροχες. Ταρακουνούν το σύστημα αξιών σου και σε κάνουν να αισθάνεσαι σαν να ξανοίγει κάπως ο συννεφιασμένος ουρανός από πάνω σου· σαν να άλλαξε η ζωή σου. Φαντάζονται υπεράνω κάθε μορφής, ακόμα και σαν κάποια παγκόσμια αλήθεια. Αλλά το μόνο μέρος στο οποίο στέκουν είναι εδώ, σε αυτό το γραφείο! Μόλις ανοίξεις την πόρτα και βγεις στον πραγματικό κόσμο, οι θεωρίες του Άντλερ είναι υπερβολικά αφελείς. Τα επιχειρήματα που προβάλλουν δεν είναι καθόλου πρακτικά, παρά μόνο κενός ιδεαλισμός. Έχετε απλώς κατασκευάσει έναν κόσμο που εξυπηρετεί τους σκοπούς σας εδώ, σε αυτό το δωμάτιο, και έχετε χαθεί σε ονειροπολήσεις. Δεν έχετε ιδέα για τον πραγματικό κόσμο και τις ορδές ανθρώπων που τον κατοικούν.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Μάλιστα... Και μετά;

ΝΕΟΣ: Εκπαίδευση χωρίς έπαινο και επίπληξη; Εκπαίδευση που ενστερνίζεται την αυτονομία και αφήνει τους μαθητές να τα βγάλουν πέρα μόνοι τους; Αυτό δεν είναι παρά μια αποκήρυξη των επαγγελματικών καθηκόντων ενός εκπαιδευτικού. Από εδώ και στο εξής, θα αντιμετωπίζω τα παιδιά με έναν τρόπο που διαφέρει πολύ από τον τρόπο που προτείνει ο Άντλερ. Δε με νοιάζει αν είναι σωστό ή λάθος. Γιατί δεν έχω άλλη επιλογή. Θα επαινώ και θα επιπλήττω. Κι ως

εκ τούτου, θα πρέπει να επιβάλλω και αυστηρές τιμωρίες.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Δε θα σταματήσεις να εργάζεσαι ως εκπαιδευτικός, έτσι;

ΝΕΟΣ: Όχι βέβαια. Ποτέ δε θα εγκαταλείψω το μονοπάτι που ακολούθησα όταν αποφάσισα να γίνω εκπαιδευτικός. Γιατί το διάλεξα αυτό το μονοπάτι. Δεν είναι απλώς ένα επάγγελμα. Είναι τρόπος ζωής.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Είναι πολύ καθησυχαστικό αυτό που ακούω.

ΝΕΟΣ: Οπότε απλώς θεωρείτε ότι αυτό είναι πρόβλημα κάποιου άλλου. Αν είναι να συνεχίσω ως εκπαιδευτικός, πρέπει να παρατήσω τις θεωρίες του Άντλερ εδώ και τώρα. Αν δεν το κάνω, θα είναι σαν να αποκηρύσσω τις αρμοδιότητές μου ως εκπαιδευτικού και να εγκαταλείπω τους μαθητές μου. Είμαι με το μαχαίρι στον λαιμό, όπως λένε. Ποια είναι, λοιπόν, η απάντησή σας σε όλο αυτό;

* * *

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Κατ' αρχάς, επέτρεψέ μου να κάνω μια διόρθωση. Χρησιμοποίησες τη λέξη «αλήθεια» νωρίτερα. Ωστόσο, εγώ δεν παρουσιάζω τον Άντλερ ως μια απόλυτη, αμετάκλητη αλήθεια. Θα μπορούσε να πει κανείς ότι δίνω μια συνταγή για φακούς γυαλιών οράσεως. Πιστεύω ότι υπάρχουν πολλοί άνθρωποι των οποίων το πεδίο ορατότητας διευρύνθηκε ως αποτέλεσμα της χρήσης αυτών των φακών. Από την άλλη, υπάρχουν πιθανώς και άλλοι που υποστηρίζουν ότι η όρασή τους έγινε πιο θολή από πριν. Δε σκοπεύω να επιβάλω με το ζόρι τους φακούς του Άντλερ στους συγκεκριμένους ανθρώπους.

ΝΕΟΣ: Α, ώστε το βάζετε στα πόδια;

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Όχι. Ας το δούμε ως εξής: Καμία άλλη σχολή σκέψης δεν είναι τόσο εύκολο να παρανοηθεί και τόσο δύσκολο να γίνει σωστά αντιληπτή όσο η αντλεριανή ψυχολογία. Οι περισσότεροι από αυτούς που ισχυρίζονται ότι ξέρουν τον Άντλερ παρερμηνεύουν τα διδάγματά του. Δεν έχουν το θάρρος να τον προσεγγίσουν απεκδυόμενοι κάθε στοιχείο που θα αλλοίωνε την ειλικρίνεια των προθέσεων, και δεν προσπαθούν να κοιτάξουν το τοπίο που απλώνεται πέρα από αυτόν τον τρόπο σκέψης.

ΝΕΟΣ: Οι άνθρωποι παρερμηνεύουν τον Άντλερ;

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Ακριβώς. Αν κάποιος έρθει σε επαφή με τις θεωρίες του και νιώσει αμέσως ότι τον αγγίζουν βαθιά μέσα του κι ότι «η ζωή είναι πιο εύκολη τώρα», το άτομο αυτό έχει παρερμηνεύσει σε τεράστιο βαθμό τον Άντλερ. Γιατί άμα κάποιος καταλάβει πραγματικά τι απαιτεί από εμάς, το πιθανότερο είναι να σοκαριστεί από τη δριμύτητα του πράγματος.

ΝΕΟΣ: Άρα λέτε ότι κι εγώ τον παρερμηνεύω;

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Ναι, κρίνοντας από αυτά που μου λες, έτσι φαίνεται. Αλλά σίγουρα δεν είσαι ο μόνος. Υπάρχουν πολλοί Αντλεριανοί που αρχικά παρερμηνεύουν τα διδάγματά του, αλλά μετά αρχίζουν να ανεβαίνουν τη σκάλα της κατανόησης. Εσύ μάλλον δεν έχεις βρει ακόμα τη σκάλα που πρέπει να ανέβεις. Ούτε εγώ τη βρήκα αμέσως όταν ήμουν νέος.

ΝΕΟΣ: Α, περάσατε κι εσείς μια περίοδο κατά την οποία νιώθατε χαμένος;

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Ναι, πέρασα.

ΝΕΟΣ: Τότε θέλω να με διδάξετε. Τι είναι αυτή η σκάλα που οδηγεί στην κατανόηση – ή ό,τι είναι τέλος πάντων; Και τι εννοείτε όταν λέτε «σκάλα»; Πού τη βρήκατε;

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Ήμουν τυχερός. Γιατί είχα επιλέξει να μείνω σπίτι και να μεγαλώνω ένα μικρό παιδάκι. Και τότε ήταν που γνώρισα τον Άντλερ.

ΝΕΟΣ: Τι εννοείτε;

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Μέσω του παιδιού μου γνώρισα τον Άντλερ· και μαζί με το παιδί μου, μπόρεσα να εφαρμόσω τα διδάγματατά του, να τα κατανοήσω έτσι βαθύτερα και να δω και τη θετική απόδειξη των θεωριών του.

ΝΕΟΣ: Και ποια ήταν η θετική απόδειξη που λέτε;

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Με μία λέξη; Αγάπη.

ΝΕΟΣ: Πώς είπατε;

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Δε θέλεις όντως να το επαναλάβω, έτσι;

ΝΕΟΣ: Χα χα! Πολύ αστείο. Η αγάπη, την οποία δε χρειάζεται καν να τη συζητάμε; Μου λέτε πως αν θέλω να μάθω τον πραγματικό Άντλερ πρέπει να διδαχτώ την αγάπη;

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Αν μπορείς να περιγελάς αυτή τη λέξη δεν την έχεις καταλάβει ακόμα. Η αγάπη για την οποία μιλά ο Άντλερ είναι το πιο σκληρό καθήκον απ' όλα: κι εκείνο που απαιτεί το περισσότερο θάρρος.

ΝΕΟΣ: Όχι, ελάτε τώρα! Θα αρχίσετε απλώς να απαγγέλλετε κάποιο ηθικοπλαστικό κήρυγμα περί αγάπης προς τον πλησίον. Δε μ' ενδιαφέρει να το ακούσω.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Μόλις τώρα δήλωσες ότι έχεις φτάσει σε ένα αδιέξοδο στην εκπαιδευτική σου πορεία και αισθάνεσαι δυσπιστία απέναντι στον Άντλερ. Και μετά δεν κρατιέσαι να μου πεις ότι αποκηρύσσεις τον Άντλερ κι ότι δε θέλεις να με ακούς άλλο να μιλάω γι' αυτόν. Γιατί είσαι τόσο ταραγμένος; Υποθέτω ότι νόμιζες ότι οι θεωρίες του λειτουργούν με κάποιον μαγικό τρόπο· ότι θα κουνούσες ένα ραβδί και, ως διά μαγείας, όλες οι ευχές σου θα πραγματοποιούνταν. Αν είναι όντως έτσι, τότε όντως πρέπει να τον εγκαταλείψεις. Πρέπει να εγκαταλείψεις τη λανθασμένη εικόνα που έχεις για εκείνον και να γνωρίσεις τον πραγματικό Άντλερ.

ΝΕΟΣ: Όχι, κάνετε λάθος! Πρώτον, ποτέ δεν περίμενα ότι ο Άντλερ είναι μαγικός ή τίποτα τέτοιο. Και δεύτερον, όπως νομίζω ότι κι εσείς είπατε κάποτε, ο καθένας μπορεί να είναι ευτυχισμένος από σήμερα και στο εξής.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Ναι, σίγουρα το είπα αυτό.

ΝΕΟΣ: Δε συνιστούν, όμως, τέτοια λόγια ένα ιδανικό παράδειγμα μαγείας; Προειδοποιείτε τους ανθρώπους λέγοντας «μη σας ξεγελούν αυτά τα πλαστά χαρτονομίσματα», ενώ εσείς προωθείτε άλλα πλαστά χαρτονομίσματα. Είναι το κλασικό κόλπο του απατεώνα!

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Ο καθένας μπορεί να είναι ευτυχισμένος από σήμερα και στο εξής. Πρόκειται για αδιαμφισβήτητο γεγονός, όχι για μαγεία ή κάτι ανάλογο. Κι εσύ και οποιοσδήποτε άλλος μπορείτε να κάνετε βήματα προς την ευτυχία. Αλλά

η ευτυχία δεν είναι κάτι που μπορείς να απολαύσεις μένοντας στο ίδιο σημείο. Πρέπει να συνεχίσεις να βαδίζεις στο μονοπάτι που επέλεξες. Είναι σημαντικό να το ξεκαθαρίσουμε αυτό. Έκανες το πρώτο βήμα. Έκανες ένα μεγάλο βήμα. Τώρα, όμως, όχι μόνο έχεις χάσει το θάρρος σου, κρατώντας τα πόδια σου καρφωμένα στο ίδιο σημείο, αλλά προσπαθείς και να γυρίσεις πίσω. Ξέρεις για ποιον λόγο;

ΝΕΟΣ: Λέτε ότι δεν έχω υπομονή;

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Όχι. Δεν έχεις κάνει ακόμα τη μεγαλύτερη επιλογή στη ζωή. Αυτό είναι όλο.

ΝΕΟΣ: Τη μεγαλύτερη επιλογή στη ζωή; Τι πρέπει να επιλέξω;

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Το είπα και νωρίτερα. Την αγάπη.

ΝΕΟΣ: Μάλιστα. Και περιμένετε τώρα να το καταλάβω αυτό; Σας παρακαλώ, μην προσπαθείτε να ξεφύγετε με ασάφειες.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Μιλώ σοβαρά. Όλα τα θέματα που σε βασανίζουν πηγάζουν από αυτή τη μία και μοναδική λέξη: την αγάπη. Και αυτό αφορά και στο εκπαιδευτικό σου αδιέξοδο, αλλά και στον τρόπο που πρέπει να ζεις.

ΝΕΟΣ: Εντάξει. Αυτό αξίζει να το αντικρούσω. Πριν όμως ξεκινήσουμε μια κανονική πλέον συζήτηση, θα ήθελα να πω ένα πράγμα. Δεν έχω την παραμικρή αμφιβολία ότι είστε ένας σύγχρονος Σωκράτης. Ωστόσο, δεν αναφέρομαι στη σκέψη του, αλλά στο «έγκλημά» του.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Στο έγκλημά του;

ΝΕΟΣ: Κοιτάξτε, ο Σωκράτης καταδικάστηκε σε θάνατο, με την κατηγορία ότι δελέαζε και διέφθειρε τους νέους της αρχαίας Αθήνας, σωστά; Αρνήθηκε τη βοήθεια των μαθητών του, οι οποίοι του ζητούσαν να δραπετεύσει από τη φυλακή, και μετά ήπιε το κώνειο και εγκατέλειψε τα εγκόσμια. Δεν είναι ενδιαφέρον; Κατά τη γνώμη μου, εσείς που ενστερνίζεστε τις θεωρίες του Άντλερ σε αυτή την αρχαία πρωτεύουσα, είστε ένοχος ακριβώς για το ίδιο έγκλημα. Με άλλα λόγια, δελεάζετε και διαφθείρετε την αφελή νεολαία με απατηλά λόγια.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Λες ότι κι εσύ ξεγελάστηκες και διεφθάρης από τα λόγια του Άντλερ;

ΝΕΟΣ: Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο αποφάσισα να σας επισκεφθώ για μία ακόμη φορά πριν χωρίσουν οριστικά οι δρόμοι μας. Δε θέλω να δημιουργήσω κι άλλα θύματα. Από φιλοσοφικής άποψης, πρέπει να σας αφανίσω.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Ε τότε, θα είναι μακρά η νύχτα.

ΝΕΟΣ: Ας διευθετήσουμε το θέμα όμως απόψε, πριν από το ξημέρωμα. Δεν υπάρχει λόγος να συνεχίσω να σας επισκέπτομαι μετά από αυτό. Θα ανέβω, άραγε, τη σκάλα της κατανόησης; Ή θα τσακιστώ από αυτή τη σκάλα σας και θα εγκαταλείψω τις θεωρίες του Άντλερ μια για πάντα; Θα γίνει ή το ένα ή το άλλο. Δεν υπάρχει ενδιάμεση λύση.

ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ: Εντάξει. Αυτός μπορεί να είναι ο τελευταίος μας διάλογος· ή μάλλον, θα πρέπει να φροντίσουμε να είναι ο τελευταίος μας διάλογος, ό,τι κι αν γίνει.

ΕΧΕΙΣ ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ ΝΑ ΒΡΕΙΣ ΤΗΝ ΕΥΤΥΧΙΑ;

Μετά το εκδοτικό φαινόμενο ΤΟΛΜΗΣΕ ΝΑ ΕΙΣΑΙ Ο ΕΑΥΤΟΣ ΣΟΥ, οι Κιτσίμι και Κόγκα επανέρχονται με το δεύτερο μέρος της διδασκαλίας τους, που αξιοποιεί τη θεωρία του Άντλερ, ενός από τους γίγαντες της ψυχολογίας του 20ού αιώνα, για να μας οδηγήσει στην ευτυχία.

Ο νεαρός άντρας που γνωρίσαμε στο πρώτο βιβλίο απευθύνεται για ακόμη μία φορά στον φιλόσοφο αναζητώντας απαντήσεις. Με τι τρόπο μπορούμε να διαβούμε το «μονοπάτι της ευτυχίας»; Μπορεί η θεωρία του Άντλερ όντως να εφαρμοστεί στην πράξη; Και ποιο είναι εκείνο το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε ο Άντλερ περί «μεγαλύτερης επιλογής στη ζωή», την οποία πρέπει όλοι να πάρουν ώστε να ζήσουν ευτυχισμένοι;

*Ένα σοφό βιβλίο που δε δίνει έτοιμες λύσεις,
αλλά την πυξίδα για να βρούμε
από το χάος και να ζήσουμε
μια ευτυχισμένη ζωή.*

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 23536

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η